Varsinais-Suomen liitto
Egentliga Finlands förbund

PM/mk 25.3.2024 VSLDnro-2024-135

anna.sorto@eduskunta.fi
mia.norlund@eduskunta.fi
Eduskunnan suuri valiokunta

Lausunto eduskunnan suurelle valiokunnalle koskien Suomen avaintavoitteita EU-vaalikaudelle 2024–2029

Varsinais-Suomen liitto on ilmoittanut toimittavansa lausunnon eduskunnan suurelle valiokunnalle Suomen avaintavoitteisiin EU-vaalikaudella 2024–2029.

Varsinais-Suomen liiton maakuntahallitus on kokouksessaan 25.3.2024 § 49 päättänyt yksimielisesti antaa seuraavan kannanoton:

Suomen pääprioriteetit EU:n strategiseen agendaan ja tulevan komission ohjelmaan ovat kannatettavat. Suomi painottaa Euroopan strategisen kilpailukyvyn vahvistamista, Euroopan kokonaisturvallisuuden parantamista ja puhtaan siirtymän sekä biotalouden ja kiertotalouden mahdollisuuksien edistämistä. Suomen avaintavoitteissa korostetaan oikeasuuntaisesti biotalouden ja uusiutuvien luonnonvarojen tarjoamia ratkaisuja vähähiilisyyteen, haitallisista riippuvuuksista irtautumiseen sekä EU-alueen huoltovarmuuteen.

Varsinais-Suomen liitto korostaa, että edellä mainittujen tavoitteiden saavuttaminen edellyttää niiden aitoa integroimista myös maatalouspolitiikkaan ja siten aiempaa kunnianhimoisempaa yhteisen maatalouspolitiikan valmistelua. Suomen ja Euroopan unionin ympäristö- ja ilmastotavoitteet eivät toteudu ilman maatalouden keskeisen ohjauskeinon CAP:n (Common agricultural policy) tavoitteellista ja ohjaavaa vaikutusta kestävien ja innovatiivisten ratkaisujen käyttöönotossa.

Maatalouspolitiikan tulevan kauden 2028–2032 ympäristökorvausjärjestelmän onnistuminen edellyttää paikallisten olosuhteiden huomioimista. Suomessa ilmastonmuutokseen sopeutumisen ja luonnon monimuotoisuuden säilyttämisen lisäksi keskeinen haaste on vesien tila. Hallitus on sitoutunut poistamaan Suomen viimeisen merkittävän kuormituslähteen, Saaristomeren valuma-alueen maatalouden hajakuormituksen, Itämeren pahimpien kuormittajien listalta. Tavoite edellyttää Saaristomeri-ohjelman ja CAP:n yhteensovittamista.

Keskeisiksi maatalouspolitiikan lähtökohdiksi tulevalla rahoituskaudella tulee ottaa vaikuttavuus, kohdentaminen ja suljettu ravinnekierto. Vaikuttavuusperusteinen maatalouspolitiikka mahdollistaa maatalouden parhaiden asiantuntijoiden, maatilayrittäjien, innovointipotentiaalin hyödyntämisen ja edelläkävijyyteen kannustamisen. Toimenpiteiden kohdentamista tulee toteuttaa alueellisesti korkeammilla tukitasoilla eroosioherkillä rannikkoalueilla, joissa vesien tila on hyvää heikompi. Lisäksi tulee selvittää lohkokohtaiseen viljavuusanalyysiin perustuvan ravinnetietovarannon käyttöönotto ympäristökorvauksen kohdentamisen lähtökohtana.

Alkutuotannossa käytettävien ulkomaan tuonnista riippuvaisten lannoitetuotteiden osuutta tulee vähentää tukemalla ja siirtymällä suljettuun ravinnekiertoon. Myös saariston maanpäällinen luonto on erityislaatuinen ja sen monimuotoisuuden turvaamiseksi olisi maatalouspolitiikassa huomioitava EU:n mittakaavassa poikkeuksellisen lajirikkaat niiton ja laidunnuksen synnyttämät luontotyypit.

Suomen avaintavoitteissa yhteisen maatalouspolitiikan valmistelun lähtökohtana on perustellusti biotalouden arvonlisän kasvattaminen ja teknologianeutraali puhdas siirtymä. Kokonaisturvallisuuden kannalta on tärkeätä, että maataloutta voidaan harjoittaa tuottavasti ja kestävästi kaikilla EU-alueilla. Varsinais-Suomen maataloudella on koko Suomelle strateginen merkitys. Maakunta on Suomen ruoka-aitta, jossa koko ruokaketju on merkittävä työllistäjä ja innovaatioiden synnyttäjä. Maakunnassa sijaitsee 13 % Suomen pelloista, viljellään suurin osa Suomen leipäviljoista, öljykasveista, valkuaiskasveista ja perunasta. Alue on myös merkittävä sianlihan ja kananmunan tuottaja. Viimeaikaiset kriisit osoittavat, että Itämeren alueen resilienssin vahvistaminen vaatii Euroopan yhteisiä ponnisteluja muun muassa huoltovarmuuden vahvistamiseksi.

Varsinais-Suomen liitto

Kari Häkämies
maakuntajohtaja

Petra Määttänen
hallintojohtaja,
maakuntahallituksen sihteeri